

Uwagi zgłoszone w ramach konsultacji społecznych do Wstępnej Wersji Modelu Rehabilitacji Kompleksowej opracowanej w ramach Projektu: „Wypracowanie i pilotażowe wdrożenie modelu kompleksowej rehabilitacji umożliwiającej podjęcie lub powrót do pracy” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Oś Priorytetowa II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.6

**Sesja warsztatowa Moduł psychospołeczny
Gdańsk/Wrocław/Rzeszów/Warszawa**

Nr	Zgłaszający/Instytucja- Pytanie/Rekomendacja	Model - moduł <i>(proszę wskazać, której części modelu dotyczy pytanie/rekomendacja-rozdział, strona dokumentu)</i>	Propozycja nowych zapisów w zakresie zgłoszonego pytania/rekomendacji w modelu <i>(proszę wpisać T/N opisać proponowaną zmianę)</i>	Propozycja przyjęta/nie przyjęta - Uzasadnienie
Gdańsk - 30.08.2018				
1.	Pytanie/rekomendacja: Propozycja przeprowadzenia pilotażu rehabilitacji kompleksowej tylko w formule ambulatoryjnej.	II. Założenia pilotażowego modelu rehabilitacji kompleksowej	N/ Nie wymaga zmiany w modelu	Dotychczasowe doświadczenia w rehabilitacji medycznej wykazują wyższą skuteczność rehabilitacji prowadzonej w systemie stacjonarnym. Przy czterech ośrodkach w skali całego kraju, ze względu na odległości musi istnieć możliwość pobytu w ORK.
2.	Pytanie/rekomendacja: Zaproponowany w IPR kontakt z psychologiem 2x/tg, 30 min dziennie uznano za czas zdecydowanie za krótki i niewystarczający.	IV.2 Indywidualny Program Rehabilitacji	N/ Nie wymaga zmiany w modelu	Zakres wsparcia w IPR zaprezentowany w tabeli ma jedynie charakter ilustracyjny – zakres wsparcia w IPR będzie w przypadku każdego uczestnika będzie indywidualnie dopasowany do jego potrzeb.
3.	Pytanie/rekomendacja: Wskazany byłby okres wsparcia psychologicznego dla Uczestnika programu do 3 – 6 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji w ORK.	IV.4 Moduł psychospołeczny	T/zmiana w modelu wprowadzona ORK zapewnia uczestnikowi po opuszczeniu ośrodka wsparcie doradcy zawodowego/pośrednika pracy/psychologa do momentu podjęcia zatrudnienia (lub	Wsparcie Uczestnika nie kończy się wraz z zakończeniem pobytu w ORK. Uczestnik będzie pod opieką specjalistów z ORK do momentu podjęcia zatrudnienia i 3 miesiące po.

Nr	Zgłaszający/Instytucja- Pytanie/Rekomendacja	Model - moduł <i>(proszę wskazać, której części modelu dotyczy pytanie/rekomendacja-rozdział, strona dokumentu)</i>	Propozycja nowych zapisów w zakresie zgłoszonego pytania/rekomendacji w modelu <i>(proszę wpisać T/N opisać proponowaną zmianę)</i>	Propozycja przyjęta/nie przyjęta - Uzasadnienie
			uruchomienia działalności gospodarczej) i przez okres minimum 3 miesięcy po podjęciu zatrudnienia.	
4.	Pytanie/rekomendacja: Propozycja wsparcia psychologicznego dla rodziny Uczestnika – bardzo istotny problem.	IV.4 Moduł psychospołeczny	N/ Nie wymaga zmiany w modelu	W projekcie uwzględniono również wsparcie dla rodzin Uczestników w formie warsztatów i konsultacji indywidualnych.
5	Pytanie/rekomendacja: Zwrócenie uwagi na objęcie procesem usprawniania w ORK osób z niepełnosprawnością intelektualną.	III. Kwalifikowanie uczestników do rehabilitacji kompleksowej	N/ Nie wymaga zmiany w modelu	Nie przewiduje się wykluczenia z możliwości udziału w pilotażu rehabilitacji kompleksowej ze względu na rodzaj niepełnosprawności / schorzenia; jeśli osoba z niepełnosprawnością spełnia ustalone kryteria, tj.: jest niezdolna do pracy, jest zdolna do samoobsługi, rokuje odzyskanie zdolności do pracy, jest zdolna do nauki nowego zawodu, wykazuje motywację do udziału w programie kompleksowej rehabilitacji – może zostać zakwalifikowana do udziału w pilotażu kompleksowej rehabilitacji.
6	Pytanie/rekomendacja: Proponowany późniejszy termin przeprowadzenia przetargu na wybór ośrodków pilotażowo wdrażających model rehabilitacji kompleksowej .	Nie dotyczy modelu.	N/ Nie wymaga zmiany w modelu	Przetarg zostanie przeprowadzony w jak najszybszym możliwym terminie aby ORK mogły jak najszybciej rozpocząć działanie – planowany termin ogłoszenia przetargu to koniec IV kwartału 2018.
7	Pytanie/rekomendacja: Sugestia przedłużonego okresu kwalifikacji do udziału w pilotażu poprzez wprowadzenie okresu kilku dni w ORK	V.% Zasady realizacji usług w ORK	T/zmiana w modelu wprowadzona Uczestnik po ocenie kompetencji zawodowych w ORK, przejdzie okres próbny. Okres ten będzie wynosił	Okres adaptacji w ORK oraz obserwacja uczestnika, zaangażowanie było zgłaszane przez wielu uczestników seminarium, rozwiązanie takie występuje również na Litwie i w Berlinie, wpływa

Nr	Zgłaszający/Instytucja- Pytanie/Rekomendacja	Model - moduł <i>(proszę wskazać, której części modelu dotyczy pytanie/rekomendacja-rozdział, strona dokumentu)</i>	Propozycja nowych zapisów w zakresie zgłoszonego pytania/rekomendacji w modelu <i>(proszę wpisać T/N opisać proponowaną zmianę)</i>	Propozycja przyjęta/nie przyjęta - Uzasadnienie
	(miarodajna obserwacja i decyzja lekarza i psychologa).		maksymalnie 14 dni (10 dni działań rehabilitacyjnych).	to na lepszy efekt rehabilitacji.
8	Pytanie/rekomendacja: Propozycja wprowadzenia w modelu kontaktu Uczestnika z grupami wsparcia osób z niepełnosprawnością.	IV.4 Moduł psychospołeczny	N/ Nie wymaga zmiany w modelu	Tego typu działania są zaplanowane w ramach modelu – spotkania z osobami, które już ukończyły proces rehabilitacji lub są już na innym etapie oddziaływań rehabilitacyjnych.
Rzeszów – 7.09.2018				
9	Zgłaszający: Ewa Rybak, Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych Pytanie/rekomendacja: 1. Czy będzie podejmowana współpraca między Ośrodkiem a trenerem pracy? 2. Jakie jest właściwe nazewnictwo: Uczestnik czy Klient? 3. Do kogo jest adresowany projekt? Osoby z jaką niepełnosprawnością mogą brać udział w projekcie?	III. Kwalifikowanie uczestników do rehabilitacji kompleksowej IV.3 Moduł zawodowy	N/ Nie wymaga zmiany w modelu	1. Założony w modelu proces rehabilitacji kompleksowej kończy się w momencie przygotowania do wejścia na rynek pracy i zatrudnienia osoby na rynku pracy. Wsparcie trenera pracy następuje w momencie zatrudnienia osoby u pracodawcy. Część zadań związanych z pracą trenera realizują pośrednicy pracy i specjalista ds. ergonomii. Wsparcie trenera pracy może być także realizowane przy udziale wykonawców zewnętrznych (NGO, projekty UE). 2. Prawidłowa nazwa to: Uczestnik Projektu. 3. Nie przewiduje się wykluczenia z możliwości udziału w pilotażu rehabilitacji kompleksowej ze względu na rodzaj niepełnosprawności/schorzenia; jeśli osoba z niepełnosprawnością spełnia ustalone kryteria, tj.: jest niezdolna do pracy, jest zdolna do samoobsługi, rokuje odzyskanie

Nr	Zgłaszający/Instytucja- Pytanie/Rekomendacja	Model - moduł <i>(proszę wskazać, której części modelu dotyczy pytanie/rekomendacja-rozdział, strona dokumentu)</i>	Propozycja nowych zapisów w zakresie zgłoszonego pytania/rekomendacji w modelu <i>(proszę wpisać T/N opisać proponowaną zmianę)</i>	Propozycja przyjęta/nie przyjęta - Uzasadnienie
				zdolności do pracy, jest zdolna do nauki nowego zawodu, wykazuje motywację do udziału w programie kompleksowej rehabilitacji – może zostać zakwalifikowana do udziału w pilotażu kompleksowej rehabilitacji.
10	Zgłaszający: Renata Bomba, Centrum Pomocy Osobom Poszkodowanym Pytanie/rekomendacja: Propozycja poszerzenia doradztwa dla rodzin w zakresie dostosowania przestrzeni do potrzeb osoby niepełnosprawnej oraz pozyskiwania środków mogących usprawnić funkcjonowanie osoby z niepełnosprawnością.	IV.4 Moduł psychospołeczny	N/ Nie wymaga zmiany w modelu	Wsparcie dla rodzin jest przewidziane w przedstawionym modelu w formie warsztatów i konsultacji indywidualnych.
11	Zgłaszający: Marta Zięba-Kuźnia, Fundacja Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych Pytanie/rekomendacja: 1. Podkreślenie wagi roli rodziny. 2. Refleksja nad potrzebą obecności Uczestnika na regularnych posiedzeniach zespołu rehabilitacyjnego. 3. Potrzeba spójności i ciągłości opieki psychologicznej (kontakt z trzema psychologami: etap kwalifikacji, czas w	IV.2 Indywidualny Program Rehabilitacji IV. 4 Moduł psychospołeczny	N/ Nie wymaga zmiany w modelu	1. Wsparcie dla rodzin jest przewidziane w przedstawionym modelu w formie warsztatów i konsultacji indywidualnych. 2. Uczestnicy będą włączeni w spotkania zespołu rehabilitacyjnego, 3. W trakcie udziału w projekcie Uczestnik co do zasady będzie miał kontakt z jednym psychologiem, .4. W ramach modelu przewidziano również wsparcie adresowane do zespołu

Nr	Zgłaszający/Instytucja- Pytanie/Rekomendacja	Model - moduł <i>(proszę wskazać, której części modelu dotyczy pytanie/rekomendacja-rozdział, strona dokumentu)</i>	Propozycja nowych zapisów w zakresie zgłoszonego pytania/rekomendacji w modelu <i>(proszę wpisać T/N opisać proponowaną zmianę)</i>	Propozycja przyjęta/nie przyjęta - Uzasadnienie
	ORK, ewentualne wsparcie po zakończeniu projektu) 4. Zasygnalizowano potrzebę superwizji dla zespołu rehabilitacyjnego.			rehabilitacyjnego
12	Zgłaszający: Aleksandra Baran, Aktywizacja Młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną Propozycja żeby wskaźnikiem efektywności rehabilitacji była zmiana postaw rodziny i środowiska wobec osoby z niepełnosprawnością.	IV.4 Moduł psychospołeczny	N/ Nie wymaga zmiany w modelu	Wskaźniki realizacji projektu zostały określone na poziomie fiszki projektu i zostały przyjęte przez Komitet Monitorujący POWER.
13	Zgłaszający: Justyna Ziętek, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Pytanie/rekomendacja: 1. Czy trener pracy będzie wchodził w skład zespołu ds. rehabilitacji kompleksowej? 2. Czy osoby z niepełnosprawnością intelektualną i z chorobami psychicznymi będą mogły uczestniczyć w projekcie?	IV.3 Moduł zawodowy	N/ Nie wymaga zmiany w modelu	1. Założony w modelu proces rehabilitacji kompleksowej kończy się w momencie przygotowania do wejścia na rynek pracy i zatrudnienia osoby na rynku pracy. Wsparcie trenera pracy następuje w momencie zatrudnienia osoby u pracodawcy. Część zadań związanych z pracą trenera realizują pośrednicy pracy i specjalista ds. ergonomii. Wsparcie trenera pracy może być także realizowane przy udziale wykonawców zewnętrznych (NGO, projekty UE). 2. Nie przewiduje się wykluczenia z możliwości udziału w pilotażu rehabilitacji kompleksowej ze względu na rodzaj niepełnosprawności / schorzenia; jeśli osoba z niepełnosprawnością spełnia ustalone kryteria, tj.: jest niezdolna do pracy, jest zdolna do samoobsługi, rokuje

Nr	Zgłaszający/Instytucja- Pytanie/Rekomendacja	Model - moduł <i>(proszę wskazać, której części modelu dotyczy pytanie/rekomendacja-rozdział, strona dokumentu)</i>	Propozycja nowych zapisów w zakresie zgłoszonego pytania/rekomendacji w modelu <i>(proszę wpisać T/N opisać proponowaną zmianę)</i>	Propozycja przyjęta/nie przyjęta - Uzasadnienie
				odzyskanie zdolności do pracy, jest zdolna do nauki nowego zawodu, wykazuje motywację do udziału w programie kompleksowej rehabilitacji – może zostać zakwalifikowana do udziału w pilotażu kompleksowej rehabilitacji.
14	<p>Zgłaszający: Łukasz Czajkowski, Uczestnik Studiów Podyplomowych Specjalista ds. zarządzania rehabilitacją</p> <p>Pytanie/rekomendacja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kto ostatecznie decyduje o działaniach wykonywanych w ramach IPR? 2. Jakie działania można podjąć jeśli opinie różnych specjalistów z zespołu wykluczają się? 	IV.2 Indywidualny Program Rehabilitacji	N/ Nie wymaga zmiany w modelu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Określenie zestawu działań w ramach IPR następuje po ocenie kompetencji zawodowych w ORK w wyniku współpracy zespołu rehabilitacyjnego. IPR przed realizacją musi być zaakceptowany przez Uczestnika Projektu, 2. Kluczową rolę będzie odgrywał tutaj kierownik zespołu rehabilitacyjnego. Zespół rehabilitacyjny będzie podejmował działania na podstawie wyników badań i obserwacji zespołu specjalistów, którzy na poszczególnych etapach badania będą się ze sobą konsultować tak więc wszelkie ewentualne rozbieżności będą na bieżąco rozwiązywane. Kluczową rolę będzie odgrywał tutaj kierownik zespołu rehabilitacyjnego.
Warszawa – 11.09.2018				
15	<p>Zgłaszający: Magdalena Miszczak, Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach, Centrum Planowania Kariery Zawodowej)</p>	IV.3 Moduł zawodowy	N/ Nie wymaga zmiany w modelu	Takie działanie przewidziane jest już w modelu. Na etapie poszukiwania pracy Uczestnik otrzyma wsparcie od pośredników pracy oraz doradców zawodowych, również po opuszczeniu ORK.

Nr	Zgłaszający/Instytucja- Pytanie/Rekomendacja	Model - moduł <i>(proszę wskazać, której części modelu dotyczy pytanie/rekomendacja-rozdział, strona dokumentu)</i>	Propozycja nowych zapisów w zakresie zgłoszonego pytania/rekomendacji w modelu <i>(proszę wpisać T/N opisać proponowaną zmianę)</i>	Propozycja przyjęta/nie przyjęta - Uzasadnienie
	<p>Pytanie/rekomendacja:</p> <p>Propozycja pomocy osobom niepełnosprawnym w poszukiwaniu pracy (nierzadko blokadą są różnorakie procedury, „regulaminy”, ale i występują bariery wewnętrzne – poczucia bycia gorszym od innych, pełnosprawnych osób).</p>			
16	<p>Zgłaszający:</p> <p>Narcyz Janas, Fundacja Mieszkamy Razem w Częstochowie</p> <p>Pytanie/rekomendacja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Co oznacza stwierdzenie „niepełnosprawność nie określa tożsamości”? 2. Czy nie jest tak, że osoba niepełnosprawna żyje w takich uwarunkowaniach, niekoniecznie stricte negatywnych (np. specyficzne stanowiska pracy, świadczenia), które określają w dużym stopniu Jej tożsamość (= tożsamość osoby niepełnosprawnej)? 	<p>Model rehabilitacji kompleksowej – wersja wstępna (wyciąg) s. 69</p>	<p>N/ Nie wymaga zmiany w modelu</p>	<p>Określenie „niepełnosprawność nie określa tożsamości” dotyczy przekonania osoby niepełnosprawnej o tym, że jej niepełnosprawność jest wyłącznie jedną z cech, która jej nie ogranicza (Buchwald, 2015) i nie definiuje jej w całości jako osoby. Wiedza osób niepełnosprawnych na temat niepełnosprawności pozwala im w najlepszy z potencjalnych sposobów wykorzystać te możliwości organizmu, które nie są upośledzone lub uszkodzone. Osoby niepełnosprawne, które pomyślnie przeszły przez proces aktywizacji zawodowej i społecznej, charakteryzują się m.in. tym, że akceptują posiadaną niepełnosprawność, ale już niekoniecznie chcą widzieć ograniczenia z niej wynikające. Wręcz przeciwnie, samoakceptację należy łączyć z niegodzeniem się z niepełnosprawnością, co może wyzwalać nowe siły do walki z jej skutkami, przynosząc najczęściej pozytywne efekty zmian (Buchwald, 2015).</p>

Nr	Zgłaszający/Instytucja- Pytanie/Rekomendacja	Model - moduł <i>(proszę wskazać, której części modelu dotyczy pytanie/rekomendacja-rozdział, strona dokumentu)</i>	Propozycja nowych zapisów w zakresie zgłoszonego pytania/rekomendacji w modelu <i>(proszę wpisać T/N opisać proponowaną zmianę)</i>	Propozycja przyjęta/nie przyjęta - Uzasadnienie
17	<p>Zgłaszający: Narcyz Janas, Fundacja Mieszkamy Razem w Częstochowie</p> <p>Pytanie/rekomendacja: Czy w modelu jest miejsce na motywowanie zewnętrzne (poza oczywistym motywowaniem wewnętrznym) uczestników projektu?</p>	IV.4 Moduł psychospołeczny	N/ Nie wymaga zmiany w modelu	W modelu przewidziano wsparcie motywacyjne zewnętrzne w ramach modułu psychospołecznego w różnych formach przez cały czas realizacji wsparcia.
18	<p>Zgłaszający: Monika Ręćławowicz, Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego</p> <p>Pytanie/rekomendacja: Czy nie istnieje ryzyko, że chorzy z powodu deficytów poznawczych będących jedną z konsekwencji choroby, nie zostaną zakwalifikowane do programu?</p>	III. Kwalifikowanie do rehabilitacji kompleksowej	N/ Nie wymaga zmiany w modelu	Głównym celem projektu jest otrzymanie zatrudnienia na otwartym rynku pracy, osoby przyjmowane do projektu muszą być zdolne do podjęcia zatrudnienia. Nie przewiduje się wykluczenia z możliwości udziału w pilotażu rehabilitacji kompleksowej ze względu na rodzaj niepełnosprawności/schorzenia; jeśli osoba z niepełnosprawnością spełnia ustalone kryteria, tj.: jest niezdolna do pracy, jest zdolna do samoobsługi, rokuje odzyskanie zdolności do pracy, jest zdolna do nauki nowego zawodu, wykazuje motywację do udziału w programie kompleksowej rehabilitacji – może zostać zakwalifikowana do udziału w pilotażu kompleksowej rehabilitacji.
19	<p>Zgłaszający: Hanna Pasterny, Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS, Rybnik</p> <p>Pytanie/rekomendacja:</p>	III. Kwalifikowanie uczestników do rehabilitacji kompleksowej	N/ Nie wymaga zmiany w modelu	Głównym celem projektu jest otrzymanie zatrudnienia na otwartym rynku pracy, osoby przyjmowane do projektu muszą być zdolne do podjęcia zatrudnienia. Nie przewiduje się wykluczenia z możliwości udziału w pilotażu rehabilitacji kompleksowej ze względu na rodzaj

Nr	Zgłaszający/Instytucja- Pytanie/Rekomendacja	Model - moduł <i>(proszę wskazać, której części modelu dotyczy pytanie/rekomendacja-rozdział, strona dokumentu)</i>	Propozycja nowych zapisów w zakresie zgłoszonego pytania/rekomendacji w modelu <i>(proszę wpisać T/N opisać proponowaną zmianę)</i>	Propozycja przyjęta/nie przyjęta - Uzasadnienie
	Jakie istnieją szanse pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi, które często są odrzucane podczas starania się o pracę z powodu krzywdzących, pejoratywnych opinii na temat tych chorób ?			niepełnosprawności/ schorzenia; jeśli osoba z niepełnosprawnością spełnia ustalone kryteria, tj.: jest niezdolna do pracy, jest zdolna do samoobsługi, rokuje odzyskanie zdolności do pracy, jest zdolna do nauki nowego zawodu, wykazuje motywację do udziału w programie kompleksowej rehabilitacji – może zostać zakwalifikowana do udziału w pilotażu kompleksowej rehabilitacji.
20	Zgłaszający: Anna Marczak, Dyrektor Ośrodka Doradztwa Agrofilm Renata Opalińska i Justyna Kotlarek, Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w strukturach Urzędu Miasta Torunia Pytanie/rekomendacja: 1. Czy „wyrwanie” osób z ich środowisk w celu pobytu stacjonarnego w ORK nie będzie „wylaniem dziecka z kąpielą”?, 2. Do „czego” wrócą uczestnicy programu po ukończeniu rehabilitacji kompleksowej? 3. Czy ośrodków rehabilitacji kompleksowej nie powinno być więcej niż cztery?	V.5 Zasady realizacji usług w ORK VI.3 System badania efektywności modelu	N/ Nie wymaga zmiany w modelu	1. Uczestnik będzie miał do wyboru pobyt stacjonarny lub niestacjonarny. Ze względu na odległości pomiędzy ORK a miejscem zamieszkania Uczestnika niekiedy pobyt stacjonarny jest jedynym rozwiązaniem. 2. W modelu przewidziano wsparcie po opuszczeniu ORK i trzy miesiące po podjęciu zatrudnienia przez doradcę zawodowego/pośrednika pracy/psychologa. 3. Cztery ORK będą wybrane na etapie pilotażu modelu rehabilitacji kompleksowej, w przyszłości, docelowo powinno być ich więcej, ale to zależy od wyniku pilotażu.
21	Zgłaszający: Dariusz Szychta, Mazowiecki Szpital Wojewódzki w Siedlcach	V.4 Wymogi w zakresie kadry ośrodków	N/ Nie wymaga zmiany w modelu	Projekt UE POWER dotyczący kształcenia specjalistów zarządzania rehabilitacją jest realizowany równolegle przez PFRON i został uwzględniony przy konstruowaniu wymagań dla

Nr	Zgłaszający/Instytucja- Pytanie/Rekomendacja	Model - moduł <i>(proszę wskazać, której części modelu dotyczy pytanie/rekomendacja-rozdział, strona dokumentu)</i>	Propozycja nowych zapisów w zakresie zgłoszonego pytania/rekomendacji w modelu <i>(proszę wpisać T/N opisać proponowaną zmianę)</i>	Propozycja przyjęta/nie przyjęta - Uzasadnienie
	<p>Pytanie/rekomendacja: Przekazanie informacji o otwieranych kierunkach studiów podyplomowych dla specjalistów ds. zarządzania rehabilitacją, mających na celu wykształcenie kadr potrzebnych w procesie rehabilitacji osób niepełnosprawnych.</p>			<p>kadry ORK. Oba projekty wykorzystują swoje rezultaty, a wykształceni specjaliści będą zatrudniani w ORK.</p>